

A Rendészet tudományi szaklexikon releváns fogalmi meghatározásai

Jegyzetünk első fejezetében a *Rendészet tudományi szaklexikon*³ személy- és vagyonvédelem rendészetével kapcsolatos, közkinccsé tett releváns fogalmi meghatározásait gyűjtöttük össze azzal a céllal, hogy a jövő magánbiztonsági szakemberei számára egy nagyon fontos alapot biztosíthassunk további elméleti és gyakorlati fejlődésük megalapozásához.

Közrend

1. Elvileg olyan állapot, amely a törvény által meghatározott, ezért leírható úgy is, hogy viszonylag objektív, elvárt állapot, amely kicsivel több, átfogóbb, mint a közbiztonság, mert tartalmazza a jogilag szabályozott állami, társadalmi, gazdasági rendet, továbbá mert jogtárgyvédő és veszélyelhárító általános funkciója van. Fő része az állami rend és a társadalmi rend. Nem azonos a teljes jogrenddel, mert minden jogellenes magatartás sérti vagy veszélyezteti a jogrendet, de nem mind irányul egyben a közrend ellen is. Ugyanakkor a közrend bármilyen megzavarása egyben sérti a jogrendet is. A rendészet védendő értéke, tárgya leginkább a rend, ezen belül is a közrend, a társadalmi együttélés rendjének, a közállapotoknak elfogadott, jogilag szabályozott rendje, amelynek eredménye a jogi és tárgyi biztonság lehet.
2. Az alkotmányos rendnek és az erre épülő jogrendnek megfelelő működés, amely akkor biztosított, ha az állam és társadalom szervei, szervezetei a vonatkozó normák alapján rendben, zökkenőmentesen végzik alapfeladataikat az állam és polgárai érdekében. Feltételezi a társadalom érdekeit kifejező társadalmi rendet és az ennek részét képező jogi rend meglétét. A közrend lényegében a jogi rend tényleges megvalósulása, ugyanis csak ezen belül biztosítható az érvényesülése. Szükséges hozzá – sok más mellett – leginkább a közbizalom, köznyugalom, közegészség és a közbiztonság.

³ Boda József (szerk.): *Rendészet tudományi szaklexikon*. Budapest, Dialóg Campus, 2019.

Közbiztonság

1. Alapvetően olyan közállapot, amelyben az egyes személyek és közösségek élete, működése és javai a jogellenes támadásoktól nincsenek veszélyeztetve.
2. A társadalmi együttélés jogilag és a rendvédelmi szervek által fizikailag is oltalmazott állapota.
3. Az állampolgárok élet- és vagyonbiztonságát jogilag szabályozott valamilyen – bizonyos mértékben még elfogadható szintű – közállapot.
4. Az adott társadalom tagjai személy- és vagyonbiztonságának a vonatkozó szabályozás szerinti megvalósulásának állam általi garantálása.

Magánbiztonság

A közbiztonság meghatározó jelentőségű alkotóeleme, olyan elérni kívánt ideális, zavartalan állapot, illetve kollektív együttműködésen keresztül létrejövő, immateriális társadalmi termék, amelynek érvényre juttatása a magánbiztonsági és rendészeti szereplők együttműködését kívánja. A magánbiztonság egy olyan, ellenszolgáltatás fejében, piaci alapon működő, engedéllyel rendelkező vállalkozás (vagy természetes személy) által nyújtott szolgáltatás, amely a megbízó személyes biztonságát, tulajdonát védelmezi, és elősegíti a jogainak teljesebb körű gyakorlását. A magánbiztonság fő küldetése a megrendelő személyhez fűződő jogainak, így különösen testi épségének, becsületének, illetve egyes vagyoni jellegű jogainak magánjogi eszközrendszer útján történő védelme, amely révén érdemi hatással lehet a közbiztonság körében védeni kívánt értékeire is. A magánbiztonság gerincét jelentő személy- és vagyonvédelmi, magánnyomozói tevékenységek ellátásának feltételrendszerét jogszabályok határozzák meg, a konkrét megbízás részleteit a felek polgári jogi szerződésben fektetik le.

Magánbiztonsági szolgálat

1. Nem állami (önkormányzati) keretekben személy- és vagyonvédelemmel foglalkozó szervezetek összefoglaló megnevezése, amelyeknek fontos szerepe van a társadalmi bűnmegelőzésben.
2. A magánbiztonság igényeit kielégítő, vállalkozás keretében végzett biztonságsszolgáltatás.

Magánbiztonsági vállalkozás

Olyan gazdálkodó szervezet, gazdasági társaság, amely a vonatkozó törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően, a megszerzett engedély birtokában, professzionális humán és technikai háttérrel rendelkezve haszonszerzési célból személy- és vagyonvédelem körébe tartozó tevékenységeket végez polgári jogi szerződés alapján.

Engedélyezési eljárás (a működési engedély vonatkozásában)

Az engedélyezési eljárás az ügyfél kérelmére induló hatósági eljárás, amely eljárás keretében a jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság vagy egyéni vállalkozó a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység végzésére vonatkozó kérelmének törvényességét, valamint a feltételek meglétét a rendőrség az eljárás során ellenőrzi, és amely hatósági eljárás lezárása a kérelemben rögzített szakmai tevékenység rendőrség által történő engedélyeztetése, avagy tiltása.

Felügyeleti bírság

A felügyeleti bírság az a rendőrség által kiszabható speciális pénzbírság, amely a személy- és vagyonvédelmi, illetve magánnyomozói tevékenységet – személyes végzésre jogosító – igazolvány nélkül végző személlyel szembeni, továbbá a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott tevékenység végzésére jogosító szabályokat megszegő, valamint a szakmai tevékenységet jogosulatlanul végző vállalkozással szembeni joghátrányt jelenti.

Hatósági ellenőrzés

1. A hatósági ellenőrzés az a rendőrség által végrehajtott hatósági vizsgálat, amely a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység ellenőrzését jelenti.
2. A hatósági ellenőrzés az a hatósági vizsgálat, amely végrehajtása során a rendőrség a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá tartozó tevékenység gyakorlásának jogszerűségét, a felelősségbiztosítási szerződés

mevlétét, a rendőrség által nyilvántartott adatok valódiságát, a rendőrség által hitelesített naplóba bejegyzett adatokat és az engedélyezés vagy a tevékenység végzésének feltételeiben beállott változásokat ellenőrzi.

Működési engedély

A rendőrség által kiállított hatósági okirat, amelyet az engedélyeztetési eljárás záró aktusaként adnak át a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi tevékenységet végző részére.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzésére kiadott működési engedély

A vállalkozás keretében történő személy- és vagyonvédelmi tevékenység végzéséhez a rendőrség által kiadott engedély.

Szakmai felügyelet

A rendőrség területi szerveinek jogilag szabályozott, azon permanens tevékenysége, amelynek során közigazgatási hatáskörben ellátják a vállalkozás keretében végzett személy- és vagyonvédelmi, valamint magánnyomozói tevékenység szakmai felügyeletét, illetve az e tevékenységgel kapcsolatos intézkedést kezdeményeznek, valamint ezek teljesítését kikényszerítik.

Személy- Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara (SZVMSZK)

A kézirat lezárásának időszakában az a közhasznú szervezet, amely a vonatkozó törvény által meghatározott állami feladatokat ellátva közérdekből, haszonszerzési cél nélkül, a meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végzi a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység folytatására jogosult természetes személyek érdekképviselésének ellátását.

Személy- és vagyonőr

A vonatkozó törvény és az e törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendelet által meghatározott feltételeknek megfelelő, a személy- és vagyonvédelmi feladatok ellátására engedéllyel (személy- és vagyonőri igazolvány) rendelkező azon személy, akinek feladata a szerződés, illetve munkaköri leírás vagy egyéb belső utasítás alapján meghatározott személy, ingó vagy ingatlan dolog nem hatósági eszközökkel történő őrzése, védelme.

Személy- és vagyonőri, magánnyomozói igazolvány

A személy- és vagyonőri, valamint a magánnyomozói tevékenység személyes végzéséhez a rendőrség által kiadott igazolvány.

Személy- és vagyonvédelemhez kapcsolódó nyilvántartás

A rendőrség által kezelt közhiteles hatósági nyilvántartás, amely:

- a kiadott működési engedélyeket és igazolványokat, a kiadásuk alapjául szolgáló törvényben meghatározott feltételek igazolásához szükséges adatokat,
- az adatváltozásokat,
- a tervező, szerelő vagy magánnyomozói tevékenység folytatására jogosultak személyére,
- a működési engedély visszavonására,
- a vállalkozás tevékenységének megtiltására és az igazolvány visszavonására, illetve bevonására vonatkozó adatokat tartalmazza.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenység

1. A közrend és a közbiztonság fenntartása, javítása részeként – a személy- és vagyonvédelem, valamint a bűnmegelőzés hatékonyságának fokozása érdekében – kifejtett szakmai tevékenység, illetve szolgáltatás, amelyet elsődlegesen személy- és vagyonvédelmi egyéni vállalkozók, illetve

egyéni cégek és gazdasági társaságok végeznek az ebben érintettek számára azok jogai, vagyona sérthetlensége érdekében.

2. A természetes személyek életének és testi épségének védelme, az ingatlan, illetve ingóság őrzése, a szállítmány kísérése, a pénz és érték szállítása, a rendezvény biztosítása és e tevékenységek szervezése és irányítása.

Személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése és irányítása

1. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése és irányítása az a szakmai tevékenység, amely során a természetes személyek életének és testi épségének a védelme, az ingatlan, illetve ingóság őrzése, a szállítmány kísérése, pénz és érték szállítása, valamint a rendezvénybiztosítási tevékenységek szakmai szempontok szerint történő szervezése és irányítása történik.
2. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek szervezése minden olyan anyagi és személyi feltétel biztosítását jelenti, amelyek a hatékony működés szempontjából hasznosak lehetnek, és amelyek egyúttal a feladatok leggazdaságosabb és legeredményesebb megoldását biztosítják a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott feladatok végrehajtása vonatkozásában.
3. A személy- és vagyonvédelmi tevékenységek irányítása a személy- és vagyonvédelmi vállalkozás szakmai és szervezeti tevékenységével összefüggő, alá-fölérendeltségen nyugvó, az irányított önállóságát korlátozó szakmaspecifikus tevékenységfajta.

A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása

1. A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása az a személy- és vagyonvédelmi igazolvány kiadására irányuló hatósági eljárás, amely során a rendőrség az ügyfél kérelmére a személy- és vagyonvédelmi törvényben meghatározott feltételrendszer vizsgálatát követően a személy- és vagyonvédelmi tevékenység személyes végzéséhez hatósági igazolványt állít ki.
2. A személy- és vagyonőri igazolvány kiadása az a személy- és vagyonvédelmi igazolvány kiadására irányuló hatósági eljárás, amely során az ügyfél saját kérelmére a személy- és vagyonvédelmi törvény hatálya alá

tartozó tevékenység személyes végzéséhez szükséges hatósági igazolvány megszerzésére vonatkozó kérelmet nyújt be a lakcíme (vagy tartózkodási helye) szerint illetékes rendőrkapitányság igazgatásrendészeti osztályára.

Magánnyomozó

Magánnyomozásra a törvény szerint jogosult, erre vonatkozó felkészültséggel rendelkező személy. Hazánkban ilyen jellegű tevékenység csak magánnyomozói igazolvány birtokában egyéni vállalkozóként egyéni cég vagy gazdasági társaság keretében végezhető.

Fegyveres biztonsági őr (FBŐ)

A vonatkozó törvényben, valamint más jogszabály alapján megkötött együttműködési megállapodásban meghatározott őrzési feladatokat ellátó, szolgálati fegyverrel és más kényszerítő eszközzel rendelkező, sajátos jogokkal felruházott biztonsági szervezet, amelynek tagjai a létesítő, illetőleg a működtető állami, önkormányzati vagy egyéb intézménnyel, gazdálkodó szervezettel munkaviszonyban, illetve közalkalmazotti jogviszonyban állnak.

Kritikus (létfontosságú) infrastruktúrák

1. Egy országon belül a lakosság szellemi és tárgyi életfeltételeit megteremtő, a gazdaságot működtető szervezetek, létesítmények, ilyen rendszerek, hálózatok, valamint ezek részei. Megsemmisülésük, szolgáltatásaik, elérhetőségük csökkenése egy felhasználói kör létre, lét- és működési feltételeire negatívan hat.
2. Azok a fizikai és információs-technológiai berendezések, hálózatok, szolgáltatások és eszközök, amelyek összeomlása vagy megsemmisítése súlyos következményekkel járhat a polgárok egészsége, védelme, biztonsága és gazdasági jóléte, illetve a tagállamok kormányainak hatékony működése szempontjából.